

13 marca 2020

OGÓLNOPOLSKIE

DZIENNIK GAZETA PRAWNA

W miastach i gminach pewne działania urzędów można zawiesić albo przesunąć na później

Budynek jednostki samorządu terytorialnego może zostać zamknięty. To jednak ostateczność. Gdyby jednak do tego doszło, wojewoda musi podjąć działania, które zabezpieczą interesy mieszkańców.

PORTALSAMORZĄDOWY.PL

Częstochowa zmienia pracę magistratu, apeluje o zmiany prawne dot. procedur urzędowych

Częstochowski samorząd zmieni funkcjonowanie urzędu miasta, prosząc mieszkańców o załatwianie spraw zdalnie. Jednocześnie apeluje do rządu np. o przesunięcie ustawowych terminów związanych z rejestracją pojazdów czy uproszczenie procedur dot. aktów stanu cywilnego.

<https://www.portalsamorzadowy.pl/slaskie/prawo-i-finanse/czestochowa-zmienia-prace-magistratu-apeluje-o-zmiany-prawne-dot-procedur-urzedowych,160678.html>

SAMORZAD.PAP

Władze Częstochowy oczekują od rządu zmian w prawie

Urząd Miasta Częstochowy zmienia zasady funkcjonowania, pojawiły się problemy z procedurami administracyjnymi.

<https://samorzad.pap.pl/kategoria/aktualnosci/wladze-czestochowy-oczekuja-od-rzadu-zmian-w-prawie>

LOKALNE

GAZETA WYBORCZA. CZĘSTOCHOWA

Jak odzyskaliśmy miasto

Choć po latach Tadeusz Wrona został odwołany w referendum z funkcji prezydenta m.in. za zbyt uleganie kościołowi, to podczas pierwszych wyborów samorządowych w 1990 r. był dla Unii Laikatu Katolickiego za mało prokościelny.

Częstochowa szykuje się na koronawirusa

Wczoraj w południe region częstochowski był jednym z niewielu w Polsce bez przypadku koronawirusa. Ale stwierdzono go w Zawierciu.

Wiadukt i ul. św. Rocha

Priorytety na lata 2021-2027: wiadukt na ul. 1 Maja i remont ul. św. Rocha

Co nam się przez 30 lat udało w Częstochowie

Gdy spojrzymy na zdjęcia z 1990 r., zobaczymy Al. Najświętszej Maryi Panny z pofałdowanym asfaltem i krzywymi chodnikami. Szarą Częstochowę i szarych ludzi na ulicach. Szare sklepy. Nawet Jasną Górę szarą, bo jej wieże odczyszczono do pierwotnej jasności dekadę później.

Częstochowa czeka na koronawirusa

Nie przychodźcie do urzędu jeśli nie musicie - apeluje prezydent Krzysztof Matyjaszczyk. MPK wstrzymało sprzedaż biletów przez kierowców, zamknięte są kina i teatr.

Prezydent Częstochowy o zagrożeniu koronawirusem: Nie przychodźcie do urzędu miasta, jeśli nie musicie

- Wiele spraw można załatwić online i telefonicznie. Nie przychodźcie do urzędu miasta, jeśli nie musicie - zaapelował do częstochowian Krzysztof Matyjaszczyk. W czwartek, 12 marca, zwołał konferencję prasową, by poinformować, jak władze szykują Częstochowę na czas koronawirusa.

<https://czestochowa.wyborcza.pl/czestochowa/7,48725,25783663,prezydent-czestochowy-nie-przychodzie-do-urzedu-miasta-jesli.html?disableRedirects=true>

DZIENNIK ZACHODNI

Koronawirus w Częstochowie: prezydent apeluje o przestrzeganie zasad i zapowiada kroki, które podejmie miasto

To prawdopodobnie była jedna z ostatnich konferencji prasowych w Urzędzie Miasta w Częstochowie przed wprowadzeniem szczególnych środków ostrożności z powodu zagrożenia epidemią koronawirusa.

<https://dziennikzachodni.pl/koronawirus-w-czestochowie-prezydent-apeluje-o-przestrzeganie-zasad-i-zapowiada-kroki-ktore-podejmie-miasto/ar/c14-14853089>

DZIENNIK ZACHODNI. TYGODNIK CZĘSTOCHOWA

Targi Zawodowiec w Hali Sportowej Częstochowa

Po raz czwarty w Hali Sportowej Częstochowa odbywają się Częstochowskie Targi Szkolne Zawodowiec.

Miasto nie będzie rezygnować z programu in vitro

Częstochowa nie rezygnuje z programu leczenia bezpłodności metodą in vitro.

ŻYCIE CZĘSTOCHOWY I POWIATU

Ograniczmy kontakty bezpośrednie

W obliczu dynamicznie zmieniającej się sytuacji związanej z rozpowszechnianiem się koronawirusa w naszym kraju, częstochowski Urząd Miasta podjął decyzję o czasowej modyfikacji pracy jednostek miejskich.

Jesteś świadomy swoich praw

Jak reklamować wadliwy towar? Czy kupując coś od osoby prywatnej przysługują nam prawa konsumenta? Na te i wiele innych pytań odpowiada miejski rzecznik konsumentów - Wojciech Krogulec.

WCZESTOCHOWIE.PL

Koronawirus. Częstochowa wprowadza zmiany, prezydent apeluje do mieszkańców

Prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk na specjalnie zwołanej konferencji prasowej poświęconej zagrożeniu epidemią koronawirusa przedstawił działania, które podejmie Urząd Miasta w związku z tą szczególną sytuacją.

<http://www.wczestochowie.pl/artukul/34787,koronawirus.-czestochowa-wprowadza-zmiany--prezydent-apeluje-do-mieszkanow>

MPK zwiększa częstotliwość odkażania autobusów i tramwajów w związku z koronawirusem. Rozkłady jazdy bez zmian

Miejski Zarząd Dróg i Transportu wspólnie z MPK wprowadza rozwiązania, które mają zapobiegać potencjalnemu zarażeniu się koronawirusem w Częstochowie.

<http://wczestochowie.pl/artukul/34785,mpk-zwieksza-czestotliwosc-odkazania-autobusow-i-tramwajow-w-zwiazku-z-koronawirusem.-rozklady-jazdy-bez-zmian>

MZDiT wprowadza ograniczenia w swojej siedzibie

Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie informuje, że z uwagi na zagrożenie epidemią koronawirusa od piątku, 13 marca do odwołania ogranicza bezpośredni kontakt petentów z pracownikami. W kasie wstrzymana zostanie też możliwość płatności gotówkowych i z użyciem karty płatniczej.

<http://wczestochowie.pl/artukul/34789,mzdit-wprowadza-ograniczenia-w-swojej-siedzibie>

RADIOJURA.COM.PL

Nie gonią Cię terminy? Przelóż sprawy urzędowe na później

Urząd Miasta pracuje normalnie, ale w dobie odwołania zajęć szkolnych, magistrat spodziewa się mniejszej obsady pracowników w referatach.

<https://www.radiojura.pl/nie-gonia-cie-terminy-przeloz-sprawy-urzedowe-na-pozniej.html>

Zarząd Dróg z częstochowskim MPK wprowadza nowe procedury dla pasażerów autobusów i tramwajów

Są oczywiście związane z zapobieganiem potencjalnemu zarażeniu wirusem w naszym mieście.

<https://www.radiojura.pl/zarząd-drog-z-czestochowskim-mpk-wprowadza-nowe-procedury-dla-pasazerow-autobusow-i-tramwajow.html>

Odwołujący wyjazdy wakacyjne odwiedzają Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów

Załamuje się ruch turystyczny, międzynarodowe loty są odwoływane, a zaplanowane i wcześniej wykupione wyjazdy reklamowane. Sporo interesantów rezygnujących z imprez turystycznych odwiedza biura podróży, część spraw kończy się jednak na biurku rzecznika konsumentów.

<https://www.radiojura.pl/odwolujacy-wyjazdy-wakacyjne-odwiedzaja-biuro-miejskiego-rzecznika-konsumentow.html>

TV. ORION

Ciekawi przyszłości

Jak wyglądają przygotowania do studiów medycznych, same studia a potem praca w zawodzie? O to pytała młodzież studenta medycyny, lekarza oraz pielęgniarki podczas spotkań w ramach projektu „Ciekawi świata-ciekawi przyszłości”.

<http://www.tvorion.pl/wydarzenia/ciekawi-przyszlosci/>

DZIENNIK GAZETA PRAWNA

ADMINISTRACJA PUBLICZNA

W miastach i gminach pewne działania urzędów można zawiesić albo przesunąć na później

Budynek jednostki samorządu terytorialnego może zostać zamknięty. To jednak ostateczność. Gdyby jednak do tego doszło, wojewoda musi podjąć działania, które zabezpieczą interesy mieszkańców.

Bożena Ławnicka
bozena.lawnicka@infoprl

Jednostki samorządu terytorialnego zarówno wykonują zadania publiczne, jak i pełnią funkcję pracodawcy. – Urząd jako pracodawca podlega przepisom prawa pracy, ale nie regulują one w sposób szczególny kwestii jego obowiązków w przypadku wystąpienia wirusa czy innej choroby zakaźnej – mówi dr Magdalena Niziołek, radca prawny. Dlatego dziś, gdy sytuacja epidemiologiczna robi się poważna, JST analizują specustawę, pozostają w kontakcie z lokalnymi stacjami sanitacji i czekają na rozwój wypadków. – Gdyby pojawiły się jakies potwierdzone przypadki zakażenia, będziemy działać racjonalnie i stosownie do zaistniałej sytuacji, we współpracy ze służbami sanitarnymi – zapewnia rzecznik częstochowskiego magistratu Włodzimierz Tutaj. – W sytuacjach nie do końca uregulowanych oraz w razie wątpliwości zastosujemy się do decyzji bądź zaleceń sanitacji – dodaje. Podobnie zamierza postąpić Urząd Miasta w Gliwicach. – Kierowniczą rolę w zwalczaniu zagrożenia wirusem sprawuje administracja rządowa – wskazuje Łukasz Oryszczak, rzecznik prasowy prezydenta miasta. A konkretnie wojewoda, bo zgodnie z art. 11 specustawy (czyli ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych; Dz.U. z 2020 r. poz. 374) może on wydawać polecenia JST w związku ze zwalczaniem koronawirusa. Przepis ten pozwala na zapewnienie ciągłości realizacji zadań publicznych.

► Jak zorganizować pracę, gdy jest mniej personelu?

Na razie, jak słyszymy w urzędach gmin, nie ma mowy o zamknięciu czy ograniczeniu ich pracy. – W celu zminimalizowania ryzyka pojawienia się ognisk zakażenia w mieście możemy apelować, by osoby, które nie muszą niezwłocznie i osobiście załatwiać spraw, z wizyt w urzędach zrezygnowały lub starały się załatwić je drogą elektroniczną lub telefonicznie. Chodzi o to, by nie generować kolejek, np. przy punktach kasowych w urzędach – mówi Włodzimierz Tutaj. Rzecznik gliwickiego magistratu dodaje, że hierarchia ważności zadań realizowanych przez urzędy jest dość klarowna. – Bezpośrednia obsługa mieszkańców jest pilniejsza niż prace strategiczne i działania długofalowe. W sytuacji kryzysowej można odłożyć np. prace nad planami zagospodarowania, przygotowanie przetargów na sprzedaż nieruchomości czy strategię rozwoju miasta i przesunąć pracowników do realizacji spraw pilniejszych – wyjaśnia. Podobnie uważa dr Stefan Płażek z UJ. Jego zdaniem wódcarz w sytuacji kryzysu epidemiologicznego winien podzielić sprawy na takie, których zaniechanie grozi niebezpieczeństwem dla ludzi, i resztę. W przypadku tych pierwszych trzeba robić wszystko, by im sprostać.

Pracodawca, który z różnych powodów przyczynił ma mniej personelu, może skorzystać z kilku możliwości. Są to:

- zorganizowanie systemu zastępstw, zlecenie godzin nadliczbowych,
- wprowadzenie telepracy,
- przesunięcie pracowników na inne stanowiska,
- zatrudnienie nowych osób,

■ zgodzenie się na przeniesienie pracowników do innej jednostki samorządowej z wykorzystaniem urlopu bezpłatnego pracownika (więcej opinia Jakuba Szmita).

► Kiedy ingerencja wojewodów?

Wszystko to może jednak zawiesić, gdy skala zjawiska będzie bardzo duża. – Ustawodawca wprowadził możliwość daleko idącej ingerencji w funkcjonowanie struktur samorządowych – przyznaje dr hab. Kazimierz Bandarzewski z Katedry Prawa Samorządowego UJ. Główną rolę pełni tu wojewoda – może on też wydać polecenie o zamknięciu urzędu i będzie ono natychmiast wykonalne. Jednak – jak mówi nasz rozmówca – powinno to być ostatecznością. Wojewoda ma bowiem inne narzędzia, by zmienić organizację pracy urzędu. Kazimierz Bandarzewski uważa, że to, jak poradzą sobie JST, zależeć będzie od treści poleceń wojewodów: mogą one pomóc im w trudnej sytuacji albo wręcz przeciwnie – wprowadzić niepotrzebny chaos (opinia Kazimierza Bandarzewskiego).

► Czy polecenia wojewody mogą dotyczyć istoty załatwianej w urzędzie sprawy?

Jak wyjaśnia dr Niziołek, zgodnie z ust. 6 art. 11 specustawy polecenia wojewody nie mogą dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty sprawy załatwianej w drodze decyzji administracyjnej. – Wojewoda w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 nie może nakazać wstrzymania wydawania decyzji administracyjnych w sprawach załatwianych przez dany organ administracji publicznej. Wytczne zawarte w art. 11 ust. 1 i 6 specustawy należałoby więc potraktować jako wskazania dla urzędu, że działania mające na celu powstrzymanie epidemii nie mogą jednak całkowicie sparaliżować procesu stosowania prawa przez organ – precyzuje ekspertka.

Jeśli przymusowej kwarantannie poddany zostałby cały urząd, a petenci nie mieliby wstępu na jego teren, szef urzędu mógłby, w pewnym zakresie, skorzystać z instytucji pomocy prawnej z art. 52 ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 256). Zgodnie z tym przepisem w toku postępowania organ administracji publicznej zwraca się do właściwego terenowego organu administracji rządowej lub organu samorządu terytorialnego o wezwanie osoby zamieszkałej lub przebywającej w danej gminie lub mieście do złożenia wyjaśnień lub zeznań albo do dokonania innych czynności związanych z toczącym się postępowaniem. – Organ (nieobjęty kwarantanną), któremu powierzono wykonanie kompetencji, nie przejmując ich, lecz tylko wykonuje w imieniu i na rachunek organu, do którego te kompetencje należą – stwierdza mecenas Niziołek.

Ponadto JST mogłaby, na podstawie przepisów ustaw samorządowych, zawierać porozumienia w sprawie czasowego powierzenia jednej z nich określonych zadań publicznych. Wówczas jednostka wykonująca zadania publiczne objęte porozumieniem przejmując prawa i obowiązki pozostałych JST, związane z powierzonymi jej zadaniami, a te mają obowiązek udziału w kosztach realizacji powierzonych zadań.

OPINIE EKSPERTÓW

Prawne możliwości są

DR JAKUB SZMIT
Uniwersytet Gdański

Zgodnie z art. 21 ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1282), jeżeli wymagają tego potrzeby jednostki, pracownikowi można powierzyć, na okres do trzech miesięcy w roku kalendarzowym, wykonywanie innej pracy niż określona w umowie o pracę. Może to być wyłącznie praca zgodna z jego kwalifikacjami. Jednak w JST pracodawcami są poszczególne jednostki organizacyjne (np. szkoły, urząd miejski, zakład oczyszczania miasta itp.), a przenoszenie na inne stanowisko dotyczy tylko relacji między konkretnym pracownikiem a jego pracodawcą. W tym kontekście warto zwrócić uwagę, że ustawa umożliwia w pewnym zakresie przeniesienie urzędnika (nie dotyczy to pracowników pomocniczych i obsługi) do innej jednostki, lecz musi być na to jego zgoda. Kłopot w tym, że przepis dotyczy jedynie sytuacji, w której takie przeniesienie będzie na stałe, a nie okresowo, w związku z nadzwyczajną sytuacją.

Innym narzędziem, które może wykorzystać, są godziny nadliczbowe, czyli nakaz dłuższej pracy w celu zastępowania chorującego czy podlegającego kwarantannie pracownika. Przesłanką do tego mogą być potrzeby pracodawcy albo m.in. konieczność prowadzenia akcji ratowniczej czy usunięcia awarii.

Na czasowe przenoszenie pracowników między różnymi pracodawcami (także samorządowymi) pozwala art. 174¹ ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1040; ost.zm. Dz.U. z 2019 r. poz. 1495), który dotyczy udzielania urlopu bezpłatnego. Można sobie wyobrazić skorzystanie z tego przepisu, np. w sytuacji gdy w katedrach obsługujących lokalny szpital brakuje – z powodu zakażenia wirusem – kierowników. Inny pracodawca, np. miejski zakład autobusowy, zezwala swoim pracownikom na urlop, w czasie którego będą oni zatrudnieni jako kierowcy karetki. Ale należy pamiętać, że mamy w tym wypadku do czynienia z zatrudnieniem danej osoby u nowego pracodawcy, co wiąże się m.in. z koniecznością weryfikacji jej uprawnień skierowaniem na badania wstępne. Pracodawca może też poszukiwać do pracy zupełnie nowych osób, spoza samorządu terytorialnego, ale jest to czasowo- i kosztowne. Trzeba przy tym pamiętać, że w przypadku zatrudnienia urzędników samorządowych konieczne jest przeprowadzenie naboru na dane stanowisko, co wiąże się z ogłoszeniem tego zamiaru w BIP i zapewnieniem określonego czasu na zgłoszenie chętnych. Takiego wymogu nie ma, jeśli zatrudnia się urzędnika na zastępstwo. Także w przypadku osób na stanowiskach pomocniczych i obsługi, czyli np. pracowników wodociągów, otwarty i konkurencyjny nabór w ogóle nie jest przewidziany. Gdy dojdzie do sytuacji, w której zachoruje cały personel, w interesie publicznym może okazać się konieczne sięgnięcie po instrumenty prawa administracyjnego – wówczas organy publiczne mogą decydować o skierowaniu osoby do pracy na danym stanowisku (np. na podstawie art. 47 ustawy z 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi; t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1239; ost.zm. Dz.U. z 2020 r. poz. 322) lub o użyciu formacji umundurowanych (np. wojska).

© Not. Bł.

Zadania zamkniętej jednostki może przejąć inna

DR HAB. KAZIMIERZ BANDARZEWSKI
Katedra Prawa Samorządu Terytorialnego UJ

Ustawodawca przyznaje szerokie prawo przesiewi Rady Ministrów do zlecenia wykonania przez organy JST każdego zadania z przeciwdziałaniem koronawirusowi. Jest to wyjątkowa regulacja, ponieważ zadania dla samorządu terytorialnego nakładane są ustawami, a nie rozporządzeniami prezesa Rady Ministrów. Wojewoda będzie mógł wydać polecenie dotyczące np. konieczności powstrzymania się od wykonywania obowiązków w danym urzędzie lub innej jednostce samorządowej i zarządzić kwarantannę. I będzie ono natychmiast wykonalne, co oznacza, że jego adresat – kierownik danego urzędu, będzie nim związany. Skutkiem polecenia nakazującego np. kwarantannę wszystkich pracowników może być brak możliwości dalszego wykonywania przez nich pracy w urzędzie. Zostaną więc wstrzymane czynności podejmowane w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych. Nie da się ich zawiesić, ale opóźnienie związane z brakiem załatwienia sprawy nie będzie obciążało danego organu, jeżeli będzie miało związek z wykonaniem polecenia o zaprzestaniu pracy w urzędzie. Wydaje się, że byłoby dopuszczalne, nawet w przypadku zarządzenia kwarantanny, takie zorganizowanie, na podstawie art. 3 specustawy, pracy w urzędzie, aby była ona wykonywana poza nim, np. w domu. Wydanie przez wojewodę polecenia zamykającego urząd powinno być ostatecznością. W pierwszej kolejności powinien on rozważyć wydanie takiej treści polecenia, by zachować pracę, choćby w ograniczonym zakresie, a jeżeli byłoby to niemożliwe, to w poleceniu powinny być określone te sprawy, które mają istotne znaczenie dla mieszkańców i powinny być przekazane innemu organowi do wykonywania.

W szczególności taka sytuacja mogłaby dotyczyć np. ośrodka pomocy społecznej wypłacającego zasiłki. Zamykając taki ośrodek w jednej gminie, ten sam wojewoda może wskazać inny, który przejmie jego zadania. Oczywiście takie rozwiązanie dotyczyłoby sytuacji, w której okres zamknięcia danej jednostki byłby na tyle długi, że zasiłki nie mogłyby być wypłacone osobom potrzebującym.

PORTALSAMORZĄDOWY.PL

Częstochowa zmienia pracę magistratu, apeluje o zmiany prawne dot. procedur urzędowych

Częstochowski samorząd zmieni funkcjonowanie urzędu miasta, prosząc mieszkańców o załatwianie spraw zdalnie. Jednocześnie apeluje do rządu np. o przesunięcie ustawowych terminów związanych z rejestracją pojazdów czy uproszczenie procedur dot. aktów stanu cywilnego.

- **Matyjaszczyk zaapelował o ograniczenie wizyt w urzędzie miasta, urzędzie stanu cywilnego, miejskim ośrodku pomocy społecznej i innych urzędach czy instytucjach.**
- **Jak zapowiedział, częstochowski samorząd będzie domagał się od administracji rządowej zmian w prawie, które mogą zmniejszyć niedogodności dla mieszkańców.**
- **Chodzi np. o przesunięcie niektórych ustawowych terminów załatwiania spraw związanych z rejestracją pojazdów lub uproszczenie procedur dotyczących aktów stanu cywilnego.**

O rozwiązaniach mających ograniczyć negatywne skutki związane z rozprzestrzenianiem się koronawirusa w Częstochowie mówił na czwartkowym briefingu prezydent tego miasta Krzysztof Matyjaszczyk.

Jak zaznaczył, zgodnie z decyzjami administracji rządowej w Częstochowie od 12 do 25 marca zamknięte dla publiczności są obiekty kulturalne (m.in. Teatr im. Adama Mickiewicza i Filharmonia Częstochowska). Miejskie obiekty sportowe (baseny, hale, stadiony) będą nieczynne od soboty, a od poniedziałku - zgodnie z decyzją władz centralnych - szkoły, przedszkola, żłobki i inne placówki pracujące z dziećmi i młodzieżą.

Matyjaszczyk zaapelował o ograniczenie wizyt w urzędzie miasta, urzędzie stanu cywilnego, miejskim ośrodku pomocy społecznej i innych urzędach czy instytucjach. "Musimy okresowo zmodyfikować funkcjonowanie urzędu miasta. Trzeba liczyć się ze zmniejszoną obsadą urzędniczą w związku z koniecznością opieki nad dziećmi, niezbędne wydaje się ograniczenie wizyt w budynkach urzędu i czasowe wydzielenie limitowanych stref bezpośredniej obsługi" - wskazał.

"Apelujemy, by w tych sytuacjach, w których będzie to możliwe, o załatwianie spraw w magistracie oraz innych urzędach drogą elektroniczną lub telefoniczną. Prosimy także o odłożenie na później załatwiania spraw urzędowych, które mogą jeszcze poczekać" - zaznaczył Matyjaszczyk.

Jak zapowiedział, częstochowski samorząd będzie domagał się od administracji rządowej zmian w prawie, które mogą zmniejszyć niedogodności dla mieszkańców. Chodzi np. o przesunięcie niektórych ustawowych terminów załatwiania spraw związanych z rejestracją pojazdów lub uproszczenie procedur dotyczących aktów stanu cywilnego (np. umożliwienie organizacji pogrzebu na podstawie karty, a nie urzędowego aktu zgonu, który trzeba osobiście załatwiać w UM).

Czytaj też: [Nie zatrzymamy koronawirusa bez wspólnego działania](#)

Oprócz dostosowania procedur administracyjnych, Częstochowa będzie domagała się od rządu działań w zakresie wyposażenia i przygotowania jednostek ochrony zdrowia i służb sanepidu na wypadek nagłego wzrostu zakażeń koronawirusem w mieście i regionie. Wątpliwości związane z obecną sytuacją w tym zakresie przedstawiciele magistratu zgłosili m.in. w czasie śródowego spotkania samorządowców z premierem.

Według informacji państwowych służb sanitarno-epidemiologicznych do czwartku w Częstochowie nie zanotowano zdiagnozowanego przypadku zakażenia koronawirusem. Na terenie miasta i powiatu ziemskiego nadzorem epidemiologicznym objętych było tego dnia 120 osób.

SAMORZAD.PAP

Władze Częstochowy oczekują od rządu zmian w prawie

Urząd Miasta Częstochowy zmienia zasady funkcjonowania, pojawiły się problemy z procedurami administracyjnymi.

Prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk zaapelował w czwartek o ograniczenie wizyt w urzędzie miasta, urzędzie stanu cywilnego, miejskim ośrodku pomocy społecznej i innych urzędach czy instytucjach. „Musimy okresowo zmodyfikować funkcjonowanie urzędu miasta. Trzeba liczyć się ze zmniejszoną obsadą urzędniczą w związku z koniecznością opieki nad dziećmi, niezbędne wydaje się ograniczenie wizyt w budynkach urzędu i czasowe wydzielenie limitowanych stref bezpośredniej obsługi” - wskazał.

Jak zapowiedział, częstochowski samorząd będzie domagał się od administracji rządowej zmian w prawie, które mogą zmniejszyć niedogodności dla mieszkańców. Chodzi między innymi o przesunięcie niektórych ustawowych terminów załatwiania spraw związanych z rejestracją pojazdów lub uproszczenie procedur dotyczących aktów stanu cywilnego, aby np. umożliwić organizację pogrzebu na podstawie karty, a nie urzędowego aktu zgonu, który trzeba osobiście załatwiać w urzędzie miasta.

Po spotkaniu z premierem: nowe obowiązki dla gmin; samorządowej pytają o zaopatrzenie szpitali

Oprócz dostosowania procedur administracyjnych, Częstochowa będzie domagała się od rządu działań w zakresie wyposażenia i przygotowania jednostek ochrony zdrowia i służb sanepidu na wypadek nagłego wzrostu zakażeń koronawirusem w mieście i regionie. Wątpliwości związane z sytuacją w tym zakresie przedstawiciele magistratu

zgłosili m.in. w czasie środowego spotkania samorządowców z premierem.

Częstochowski samorząd zadeklarował m.in., że tamtejsze Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne profilaktycznie odkaża powierzchnie wewnątrz autobusów i tramwajów, wyłączyło też przyciski do otwierania drzwi w pojazdach przez pasażerów i mimo czasowego zawieszenia funkcjonowania szkół nie zmieniło rozkładu jazdy, co ma sprzyjać uniknięciu tłoku w pojazdach.

Wstrzymane są odwiedziny w Domu Pomocy Społecznej i ograniczona została oferta dla seniorów. W budynkach urzędu miasta i urzędu stanu cywilnego wydzielone zostaną strefy obsługi interesantów; zamknięto Miejskie Centrum Informacji Turystycznej, pracownicy odpowiadają na pytania telefonicznie i mailowo.

GAZETA WYBORCZA. CZĘSTOCHOWA

Tomasz
Haładyj

Co nam się przez 30 lat udało w Częstochowie?

Gdy spojrzymy na zdjęcia z 1990 r., zobaczymy Al Najświętszej Maryi Panny z pofatdowanym asfaltem i krzywym chodnikami. Szara Częstochowa i szarych ludzi na ulicach. Szare sklepy. Nawet Jasną Górę szara, bo jej wieże odczyszczono do pierwotnej jasności dekadę później.

Przez 30 lat polskie miasta przeszły długą drogę, a jej początek wyznaczyły pierwsze w III Rzeczypospolitej wolne wybory do rad gmin. Częstochową zaczęli rządzić ludzie nie z nadania jedynej słusznej partii, lecz z mandatu mieszkańców. Ludzie tutejsi, dobrze znający problem swojego miasta i jego obywateli. A że demokracja to prawo do powiedzenia rządzącym nie tylko „tak”, ale również „nie”, częstochowanie tę sposobność wykorzystali.

Utworzenie samorządów jest jednym z największych sukcesów

FOT. GRZEGORZ SKOWRONEK / AGENCJA GAZETA

odnowionej Polski – obok członkostwa w Unii Europejskiej i NATO. Nie wszystko, rzecz jasna, szło gładko. Nowi ludzie w urzędzie miasta – i radni, i prezydenci – musieli nauczyć się rządzić, więc były posunięcia lepsze i gorsze, udane i chybotne. Ale bilans jest bez wątpienia

dotatni. Inaczej może myśleć tylko ten, kto żyje nie rzeczywistością, lecz sentymentami. Żyje się nam lepiej, bo zmieniło się nie tylko miasto, ale i jego postrzeganie, nie tylko twarda infrastruktura, ale i wspólnotowość. Rządzący muszą się po prostu z mieszkańcami liczyć.

Co przez te 30 lat udało nam się w Częstochowie najlepiej? Z czego najbardziej jesteśmy dumni? Jakie wydarzenie, inwestycja, a może zjawisko czy decyzja są największym sukcesem miasta od 1990 r.? Zapraszamy Was do udziału w plebiscycie „Supermiasta”. To Was chcieliśmy prosić o zgłoszenie propozycji. Kolegium redakcyjne wybierze dziewięć z nich, które poddamy pod głosowanie Czytelników.

Szczegóły akcji, jak w 1990 r. mieszkańcy „odżykali” Częstochowę, i poczet dotychczasowych prezydentów miasta – s. 4–5

Koronawirus

Częstochowa czeka na koronawirusa

– Nie przychodźcie do urzędu, jeśli nie musicie – apeluje prezydent Krzysztof Matyjaszczyk. MPK wstrzymało sprzedaż biletów przez kierowców, zamknięte są kina i teatr. Ale niektóre kluby i dyskoteki zachęcają: bawcie się u nas w weekend.

Dorota Steinhagen, Zuzanna Suliga, Michał Hyra, Marek Mamon

– Przeorganizujemy pracę urzędu – zapowiedział wczoraj prezydent Częstochowy. Na wysokim parterze będzie strefa obsługi tych klientów, którzy jednak przyjdą do magistratu. W planie jest montaż szyb, które oddzielą petentów od urzędników, dla bezpieczeństwa obu stron. Termin montażu zależy od wykonawcy.

Magistrat już się szykuje do czasowego uproszczenia procedur przy zakupach i zamówieniach publicznych. Oraz listę spraw, w których administracja państwowa powinna wprowadzić ułatwienia na czas zagrożenia koronawirusem. Chodzi np. o wydłużony termin rejestracji pojazdów czy możliwość pochowania zmarłego nie na podstawie aktu zgonu, a jedynie świadectwa zgonu. – W Częstochowie na razie nie potwierdzono żadnego przypadku zakażenia koronawirusem – mówił wczoraj w południe prezydent – ale proszę sobie wyobrazić, że rodzina osoby zmarłej z jego przyczyny nie może pochować bliskiego, bo nie może się udać do USC po akt zgonu.

Zamknięte pływalnie, odwołane rekoлекcje
Miasto wprowadza własne decyzje: zamyka informację turystyczną i wszystkie obiekty MOSiR, w tym pływalnie. Prezydent Matyjaszczyk będzie też apelował do wojewody

o uniemożliwienie przeprowadzenia każdej liczebnej imprezy w Częstochowie, o ile jej organizatorzy sami z niej nie zrezygnują. Ma to dotyczyć także imprez organizowanych przez Kościół, np. pielgrzymki (patrz tekst poniżej).

Z kolei kuria w związku z zamknięciem szkół odwołała rekoлекcje, a proboszczom zakazała przeprowadzać je dla dzieci i młodzieży w kościołach.

Niektóre kluby działają

O ile wszystkie instytucje kultury, w tym kina, są zamknięte decyzją rządu (np. jubileusz 75-lecia filharmonii odbędzie się w innym terminie), o tyle sytuacja prywatnych lokali jest dużo bardziej złożona. Na razie decyzję podejmuje właściciel, ewentualnie mający wystąpić artysta. Sytuacja zmienia się więc z godziny na godzinę. Na przykład Carpe Polish Pub anulował koncert „Of The Cult And The Dust”, ale jak pisał klub: „Na ten moment działamy normalnie i wszystkie imprezy od-

bywają się standardowo”. W chwili gdy zamykaliśmy to wydanie, nic nie wskazywało, by swe imprezy miał odwołać Don Kichot – a przyciągają one tłumy, i to nie tylko mieszkańców Częstochowy. Za to klub Bal odwołał wszystkie zaplanowane propozycje „z uwagi na odpowiedzialność, która na nas ciąży”. Popularny klub Rura decyzję miał podjąć wczoraj, ale już po zamknięciu tego numeru.

Raków zagra bez kibiców

Raków Częstochowa swój najbliższy mecz ma 21 marca na wyjeździe ze Śląskiem Wrocław – i ma się on odbyć bez publiczności. Dopiero 28 marca częstochowianie będą grali u siebie, czyli w Belchatowie. Jeśli zakaz gry przy pustych trybunach będzie jeszcze obowiązywał, kibice Rakowa meczu nie zobaczą. Klub już zapowiedział, że wypłaci posiadaczom karnetów rekompensatę.

– Nie wiadomo, co będzie z planowaną na 28 marca galą Fame MMA – informuje nas Damian Lewandowski, prezes Hali Sportowej

Częstochowa. – W przypadku imprez masowych wojewoda może wydać zgodę, by mimo zakazu odbyły się bez udziału publiczności. Organizator gali występuje o taką zgodę, zobaczymy, jaka decyzja w tej sprawie zapadnie w Katowicach.

Nieczynne guziki

MPK zdecydowało, że wszystkie drzwi w autobusach i tramwajach będzie otwierać tylko kierowca i motorniczy, pasażerowie nie muszą więc naciskać przycisków. Zwiększono częstotliwość dezynfekcji pojazdów, a ich prowadzący otrzymali preparaty do odkażania. Zaniechano też sprzedaży biletów przez kierowców i motorniczych.

Policja: Nie przychodźcie

W związku z pandemią koronawirusa policja zaleca, aby nie składać zgłoszeń osobiście, tylko telefonicznie – pod nr. 112 i 997. Poza nagłymi przypadkami policjantów można także informować pisemnie lub poprzez aplikację „Moja komenda”.

Przygotowania do eurofunduszy 2021-2027

Wiadukt i ul. św. Rocha

• Grudzień 2017 r.: po protestach społecznych miasto pokazało zmodyfikowany przebieg planowanej ulicy nie wymagający wyburzeń na terenie d. Elanexu FOT. GRZEGORZ SKOWRONEK / AGENCJA GAZETA

Priorytety na lata 2021-2027: wiadukt na ul. 1 Maja i remont ul. św. Rocha. A co z nowym wylotem na Olsztyn?

Michał Hyra

Choć w Częstochowie nie wbito jeszcze pierwszej łopaty na paru inwestycjach z eurobudżetu 2014-2020 (np. remont al. Wojska Polskiego i wylotu na Opole – można je rozliczyć do 2023 r.), to miasto już robi przymiarki do kolejnej puli dotacji.

Priorytetem na lata 2021-2027 będzie wykonanie przedłużenia ul. 1 Maja do Krakowskiej. – Będziemy zabiegać o wpisanie tej inwestycji

na listę projektów kluczowych. W taki sposób jak przebudowaliśmy miejski odcinek drogi wojewódzkiej nr 908 [wylot na Tarnowskie Góry wraz z obejściem ul. Sabińskiej – przyp. red.] – zapowiada Piotr Grzybowski, dyrektor Miejskiego Zarządu Dróg i Transportu i naczelnik wydziału funduszy europejskich i rozwoju.

W ostatnim czasie miasto uzyskało wreszcie decyzję środowiskową dla tego zadania. Dokument ten otwiera drogę do ubiegania się o pieniądze z Unii Europejskiej.

Gorzej wygląda sprawa z budową węzła na DK-1 przy wylocie na Olsztyn. Inwestycja, poza samym węzłem, wymaga budowy drogi w nowym śladzie oraz wiaduktu nad torami PKP i dwóch mostów. – Zakres prac jest zbyt duży dla programu wojewódzkiego i musi być finansowany z programów ogólnopolskich – wyjaśnia Grzybowski. I dodaje: – Gdyby się tak zadziało, że pan premier nie będzie miał zamiaru spełnić obietnicy danej Guardianowi, żeby zbudować węzeł przy wylocie na Olsztyn, to jedynym sposobem, żeby częstochowianie nie stali w kor-

ku na przejeździe kolejowym przy Bugajskiej – bo miasto nie znajdzie 270 mln zł – będzie puszczenie ruchu przez hutę.

Dlatego w tym roku MZDT planuje wykonanie projektu przedłużenia ul. Korfantego do szosy olsztyńskiej.

Gdyby tę inwestycję udało się zrealizować, skorzystaliby także mieszkańcy al. Pokoju: – Damy na niej zakaz wjazdu dla ciężkich pojazdów – zapowiada Grzybowski. Obsługa terenów przemysłowych odbywałaby się wówczas od strony ul. Legionów bądź też przez ul. Bugajską i przedłużenie Korfantego.

Wydaje się też, że miasto ma sposób na znalezienie pieniędzy na przebudowę ul. św. Rocha. – Mam pomysł, aby się dogadać z powiatem kłobuckim i zrobić ją jako projekt międzygminny w ramach funduszy subregionalnych. Dzięki temu, że Hillwood otworzył hub logistyczny koło węzła autostradowego, możemy to potraktować jako strefę aktywności gospodarczej i będziemy mieć dodatkowe punkty – mówi Piotr Grzybowski.

Wkrótce powinny ruszyć rozmowy na poziomie samorządów w tej sprawie. ●

Koronawirus

Częstochowa szykuje się na koronawirusa

Wczoraj w południe region częstochowski był jednym z niewielu w Polsce bez przypadku koronawirusa. Ale stwierdzono go w Zawierciu.

Tomasz Haładaj

Częstochowa szykuje się na koronawirusa. Kierowcy MPK nie sprzedają już biletów, a do urzędu zamówiono szyby oddzielające petentów od urzędników. Prezydent miasta ma też apelować do wojewody o blokowanie każdej liczebnej imprezy w Częstochowie, o ile jej organizatorzy sami z niej nie zrezygnują. Ma to dotyczyć także tych organizowanych przez Kościół, np. pielgrzymek. Wiele wprawdzie odwołano, ale abp Wacław Depo ograniczenie ruchu pątniczego czy zamykanie kościołów uznał za niewłaściwe. ●
Więcej – s. 3

• Przed szpitalem na Tysiącleciu strażacy rozstawili - na wszelki wypadek - dwa namioty polowej izby przyjąć. Sam Wojewódzki Szpital Specjalistyczny, poza 24 miejscami na oddziale zakaźnym przy ul. PCK, ma w rezerwie 22 miejsca w dawnym szpitalu hutniczym na Kucelinie. Gotowych jest też 15 miejsc dla dzieci w dawnym oddziale gruźliczym przy ul. PCK. FOT. GRZEGORZ SKOWRONEK / AGENCJA GAZETA

30 lat temu odrodził się samorząd Częstochowy

Jak odzyskaliśmy miast

Choć po latach Tadeusz Wrona został odwołany w referendum z funkcji prezydenta m.in. za zbyt uleganie Kościołowi, to podczas pierwszych wyborów samorządowych w 1990 r. był dla Unii Laikatu Katolickiego za mało prokościelny.

Dorota Steinhagen

30 lat temu w biurze wyborczym Częstochowskiego Komitetu Obywatelskiego jeden za drugim powstawały rymowane hasła dla kandydatów. Ich autorzy świetnie się przy tym bawili, ale ani oni, ani bohaterowie rymowanek nie zdawali sobie sprawy, że za chwilę zaczną zmieniać Częstochowę.

Jedno z hasel brzmiało tak: „Z głosu swego korzystając / postaw krzyżyk tam, gdzie Zająć”.

Jerzy Zająć niewiele później zostanie pierwszym przewodniczącym odrodzonej rady miasta. W pierwszych wolnych wyborach samorządowych 27 maja 1990 r. zdobył największą liczbę głosów nie tylko w swoim okręgu, lecz także w mieście – 2754. Takiego wyniku, choć okręgi wyborcze w dzisiejszej Częstochowie są większe, nikt już nie powtórzył.

Inne hasło: „Wrona, ptaszek pospolity / lecz kandydat znakomity”.

Tadeusz Wrona będzie pierwszym „wolnym” prezydentem Częstochowy. Z przerwą będzie nią rządził przez 12 lat.

Albo taki wierszyk: „Sama mądrość i rozsądek / to Halina jest Rozpondek”.

Od wyborów 1990 całe swoje życie zawodowe zwiąże z samorządami: będzie prezydentem Częstochowy, jej wiceprezydentem, a potem przez 15 lat swojej obecności w Sejmie – członkiem sejmowej komisji samorządności.

Wierszyków było zdecydowanie więcej. Kandydaci, których nazwiska nie dały się zrymować, mieli trochę pretensji do sztabowych wierszokłótek.

– Z tamtej kampanii pamiętam przede wszystkim nastroj, radosny i entuzjastyczny – wspomina Halina Rozpondek. – W żadnej kolejnej kampanii (a uczestniczyła w jednej) już tak nie było.

PIERWSZE KONFLIKTY DAWNEJ OPOZYCJI

Niespełna rok wcześniej, podczas historycznych wyborów parlamentarnych 4 czerwca 1989 r., Polacy powiedzieli komunistycznej władzy „dość” i zaczęli budować III Rzeczpospolitą. Latwo nie było, bo ceny galopowały, bezrobocie rosło, ale część społeczeństwa żyła zdecydowaną nadzieją na lepsze jutro. Dawały ją także zbliżające się pierwsze wolne wybory samorządowe.

• Pierwszy zarząd Częstochowy wyłoniony w wyniku wolnych wyborów w 1990 r. Drugi od lewej prezydent Tadeusz Wrona. Na prawo od niego wiceprezydenci Zbigniew Śliwiński i Zbigniew Chmielewski oraz członek zarządu miasta Marian Zasepa. Z lewej członek zarządu Jan Marek Krykowski. FOT. ARCHIWUM ZBIGNIEWA ŚLIWIŃSKIEGO

„To doniosłe wydarzenie pozwoli na oddanie zarządu miasta w ręce prawdziwych reprezentantów naszej społeczności” – pisał CzKO w pierwszym numerze swojego biuletynu „Wiadomości Częstochowskie”. Kompetencje nowej Rady Miejskiej będą bardzo szerokie. Musimy wybrać ludzi odpowiedzialnych, fachowych i moralnych”.

Nie samą radością żył więc CzKO i powołane przez niego biuro wyborcze pod wodzą niezjącego dziś Krzysztofa Jawora (w wolnej Polsce odpowiadał w częstochowskim magistracie za przygotowanie i przeprowadzenie kolejnych wyborów). Przede wszystkim każdy, komu w głowie powstał pomysł kandydowania na radnego w Częstochowie i okolicznych gminach, musiał wziąć udział w serii szkoleń. W pierwszym, które odbyło się już na cztery miesiące przed wyborami, wzięło udział ok. 250 osób. Szkolili prawnicy z Uniwersytetu Śląskiego. Łatwego zadania nie mieli, bo ustawa samorządowa dopiero powstawała. – Wiadomo było jednak, co będzie w niej kluczowe: uniezależnienie i okolicznych gmin, musiał wziąć udział w serii szkoleń. W pierwszym, które odbyło się już na cztery miesiące przed wyborami, wzięło udział ok. 250 osób. Szkolili prawnicy z Uniwersytetu Śląskiego. Łatwego zadania nie mieli, bo ustawa samorządowa dopiero powstawała. – Wiadomo było jednak, co będzie w niej kluczowe: uniezależnienie i okolicznych gmin, musiał wziąć udział

W jaki sposób szukano ludzi „odpowiedzialnych, fachowych i moralnych”? CzKO – jako spadkobierca Komitetu Obywatelskiego, który przeprowadził i wygrał wybory 4 czerwca – nie szedł po władzę w mieście samodzielnie. Powstała koalicja: CzKO, region „Solidarność” i nowo powstała Unia Laikatu Katolickiego. Wszystkie trzy siły były reprezentowane podczas wielostopniowych praw wyborów, które miały doprowadzić do ustalenia ostatecznej listy 50 kandydatów na 50 miejsc w ówczesnej radzie miasta.

– Pójście do wyborów z ULK było błędem – ocenia 30 lat po tamtych wydarzeniach Jerzy Zająć, wtedy przewodniczący CzKO. Przedstawiając się otwarcie jako ateista, na poparcie ULK liczyć nie mógł. Ateista w „du-

chowej stolicy Polski”? Na poważnej funkcji? Niemożliwe!

Nie tylko on zresztą nie zyskał poparcia działaczy Unii, której społeczna siła, jak to napisał Jarosław Kapsa w swojej książce „Komitet Obywatelski w Częstochowie 1989–1990”, wyrażała się „w jej parafialnym zapleczu oraz okazywanym poparciem osób duchownych”. Kłopoty z przejściem przez prawyborcze sito mieli niemal wszyscy związani z dawnym Komitetem Obywatelskim. Jerzy Zająć w śródmieściu kandydował dopiero z ósmego miejsca, a i tak miał najlepszy wynik. Tadeusz Wrona był na swojej liście dopiero trzeci, bo tak chcieli przedstawiciele ULK, którzy podczas prawyborów popierali tylko swoich.

Kampania wyborcza też szła zatem niejako dwutorowo. Swoich kandydatów promował CzKO, swoich – Unia Laikatu Katolickiego, choć startowali pod wiele wówczas znaczącym i ważącym szyldem CzKO. Nawet festyny przedwyborcze na finał kampanii odbyły się dwa: CzKO swój zrobił na Promenadzie, ULK – w parku Lisiniec. Ostatecznie potrójna koalicja w nowej radzie miasta miała w sumie 90 proc. miejsc, czyli 45 radnych. Dwie radne – obie dyrektorki częstochowskich szkół – wprowadziła postpezetpeerowska lewica startująca jako komitet Alternatywa '90, dwóch było radnych niezależnych i jeden wystawiony przez „Solidarność” Rolników Indywidualnych.

TADEUSZ WRONA ZA MAŁO... KOŚCIELNY

Okolowyborcze spory okazały się jedynie zapowiedzią tego, co się działo potem w radzie miasta. Pierwszy akord konfliktu na linii siły prokościelne i te mniej miał miejsce przy wyborze prezydenta, którego wówczas dokonywali radni.

– Nie było wątpliwości, że powinien go wskazać Komitet – mówi Zająć. – A skoro

my, to Tadeusza Wronę. Dobrze wyształcony, zaangażowany w działalność „Solidarności”, także podziemnej.

Choć po latach Tadeusz Wrona został odwołany w referendum z funkcji prezydenta m.in. za zbyt uleganie Kościołowi, wtedy dla ULK był za mało prokościelny. Unia promowała swojego kandydata na prezydenta. Był nim Zbigniew Śliwiński, były pracownik Miastoprojektu, później zastępca Wrony w urzędzie miasta. – Ponieważ nie do końca pasował do ULK, był przykładem, że nikogo innego do zaproponowania nie mieli – twierdzi Zająć.

Wrona ostatecznie wygrał dwoma głosami, ale dopiero w drugiej turze. Wrona poza Śliwińskim miał jeszcze jednego kontrkandydata w głosowaniu na prezydenta. Był nim Marian Zasepa, były lotnik, radny niezależny. W ramach konsensusu Wrona powołał go potem do zarządu miasta.

No i zaczęło się zmienianie Częstochowy. Choć w bardzo ograniczonym stopniu, bo ustawa samorządowa w ówczesnej wersji nie dawała prezydentowi i radzie zbyt wielkiej władzy. Trudno to sobie wyobrazić, ale miastu np. nie podlegały szkoły, nawet podstawowe. Nadzór nad nimi Częstochowa przejęła dopiero 1 stycznia 1992 r. Nad szkołami średnimi, biblioteką, filharmonią, muzeum – dwa lata później, i to w ramach pilotażu, a nie ogólnopolskiego przepisu.

Z obecną przez ustawę komunalizacją mienia – przekazaniem tego, co państwowe (a wszystko było państwowe), samorządowi – też nie szło łatwo. – Wojewoda np. bardzo długo nie chciał przekazać Częstochowie ratusza – wspomina Śliwiński.

AMATORZY ZDAJĄ EGZAMIN

To w ratuszu właśnie swoją siedzibę miał kościelny komitet organizacji VI Światowego Dnia Młodzieży w 1991 r.

Poczet prezydentów Częstochowy Od Tadeusza Wrony do Krzysztofa Matyjaszczyka

O

– Częstochowa to moje rodzinne miasto, więc darzę je sympatią – mówi dziś Śliwiński. – Wtedy jednak było nawet gorsze niż większość polskich miast: bardziej szare od nich, bardziej zacofane, z jeszcze gorszym niż gdzie indziej zaopatrzeniem. I z opinią mieszkańców, by pielgrzymi z tego zaopatrzenia nie mogli skorzystać, a najlepiej, żeby w ogóle nie przyjeżdżali. I to właśnie do tego szarego, zacofanego miasta rok po wyborach przyjechał milion młodych ludzi z całego świata na spotkanie z papieżem Janem Pawłem II.

– Jest to z pewnością jedno z kluczowych wydarzeń w samorządowej historii ostatnich 30 lat – twierdzi Kapsa. – To była ogromna odpowiedzialność, która spadła na ludzi uczących się dopiero zarządzania czymkolwiek. Rząd Jana Krzysztofa Bieleckiego jedynie wspierał w tym zadaniu Częstochowę, a jednak miasto sobie poradziło.

Nie ma też co ukrywać – bardzo na tym skorzystało. W Częstochowie powstała pierwsza nowoczesna centrala telefoniczna (dziś trudno w to uwierzyć, ale na podłączenie telefonu do domu czekało się latami). Pojawiły się budki telefoniczne na karty magnetyczne, pierwsze takie w Polsce! Zbudowano trochę ulic.

– Pamiętam, że pierwszą kostkę brukową położyliśmy na ul. Wieluńskiej – wspomina Śliwiński. – Z zaopatrzeniem dla tych wszystkich ludzi poradził sobie także niewiele wcześniej sprywatyzowany handel. Zdecydowaliśmy się na to jako jedno z pierwszych polskich miast. I nieźle nam poszło. Nie było protestów, blokad, okupacji, jak np. w Gliwicach. Zaproponowaliśmy zawiązanie spółek pracowniczych i to zadziałało. I właściwie działa do dziś.

NAPRAWIANIE ZACOFANEGO MIASTA

Mniej namacalny, ale w efekcie wymierny skutek to nawiązanie przez Częstochowę międzynarodowych kontaktów. Częstochowa zaczęła być miastem rozpoznawalnym. Ta współpraca już pod prezydenturą Haliny Rozpondek zaowocowała przyznaniem miastu jako pierwszemu w dawnym bloku komunistycznym Flagi Rady Europy.

– Tę pierwszą kadencję wspominam przede wszystkim jako wielkie porządkowanie częstochowskich spraw – wspomina Śliwiński. – Trzeba było doprowadzić do uporządkowania ksiąg wieczystych. Nie mieliśmy jak we Wrocławiu jasnej sytuacji, co do kogo należy. Trzeba to było dopiero wyprowadzić na prostą. Został uchwalony pierwszy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie którego mieszkańcy mogli zacząć odzyskiwać odebraną im własność, np. wzdłuż „gierkówki”. Gdy budowano DK1, a wszelki wypadek odebrano ludziom działki na pół kilometra od trasy, choć w żaden sposób nie miały one związku z jej przebiegiem.

– Pierwsza i druga kadencja to był także czas inwestowania w miejską infrastrukturę – mówi Halina Rozpondek. – W Częstochowie 1990 r. jedynie 60 proc. mieszkańców miało dostęp do kanalizacji. Co piąty nie miał bieżącej wody. To był dla miasta olbrzymi wysiłek. Prace udało się praktycznie zakończyć dopiero po latach, dzięki wielkiej inwestycji ze środków przedakcesyjnych na budowę kanalizacji, stacji uzdatniania wody oraz oczyszczalni ścieków. ●

Tadeusz Wrona (1990–1995, 2002–2009)

Absolwent Wydziału Budowy Maszyn Politechniki Częstochowskiej, jej pracownik naukowy. W 1980 r. zakładał na uczelni „Solidarność”. Prezydentem miasta był w sumie aż 12 lat i zdecydowanie wycisnął na nim swoje piętno: budował wodociąg i kanalizację, bo brakowało ich nawet w centrum, wyremontował ratusz i Kamieniec Kupiecki, a przede wszystkim zdobył fundusze unijne na remont Alej i pl. Biegańskiego, linię tramwajową na Bleszno, Halę Sportową na Zawodziu, remont filharmonii. Dwa razy odchodził z urzędu przed upływem kadencji. W 1995 r. odwołała go rada miasta (bo to ona wówczas wybierała prezydenta), ale do urzędu wrócił w 2002 r., gdy prezydent po raz pierwszy był wybierany w wyborach powszechnych. Po siedmiu latach częstochowianie odwołali go w referendum. Wrona funkcjonował także w polityce krajowej: w latach 1997–2001 był posłem AWS, potem doradcą prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Na szczęście 10 kwietnia nie poleciał z nim do Katynia. W 2011 r. rozpoczął pracę w Najwyższej

Izbie Kontroli. Wciąż pojawia się na uroczystościach w Częstochowie, zwłaszcza tych o zabarwieniu kościelnym.

Halina Rozpondek (1995–1998)

Z zawodu bibliotekoznawca. W radzie miasta znalazła się od razu w pierwszej kadencji w 1990 r. W 1995 r. została prezydentem Częstochowy, którą rządziła trzy lata. Mówiła, że na miasto przetrząść z perspektywy rury z wodą, bo u progu Polski samorządowej niewiele ponad połowa częstochowian miała dostęp do kanalizacji, a jedna piąta nie mogła korzystać z bieżącej wody z kranu. Podobnie było z gazem. Za jej czasów zakończono również telefonizację Częstochowy. Jej sztandarową inwestycją była budowa cmentarza komunalnego – wprawdzie kończyli ją następcy, ale to za jej rządów nadano projektowi doceny w różnych konkursach kształt. Za kadencji Haliny Rozpondek ważyła się też przyszłość Częstochowy jako miasta wojewódzkiego: mimo osobistego zaangażowania nie zdołała zmobilizować mieszkańców i na manifestację do Warszawy pojechał z nią raptem je-

den autokar ludzi. W latach 2005–2019 Halina Rozpondek była posłanką z ramienia Platformy Obywatelskiej.

Ewa Janik (1998–2000)

Jak sama o sobie mówi, do rady miasta w 1994 r. przyszła z aparatu partyjnego. W zawodzie wyuczonym – inżynier wólkiennik – przepracowała tylko kilkanaście lat, potem pełniła różne funkcje w strukturach PZPR, a po 1990 r. – SdRP. W 1995 r. została zastępcą prezydent Haliny Rozpondek. W 1997 r. zdobyła mandat poselski. Gdy w kolejnym roku lewica wygrała wybory w Częstochowie, została prezydentem. Rządziła miastem do 2000 r., gdy przepisy wykluczyły łączenie funkcji prezydenta z posłownianiem – wybrała wówczas Wiesława Marasa (posłowała do 2007 r.), co po latach uznała za swój błąd. Za swój prezydencki sukces uważa głównie przekształcenie miejskich zakładów komunalnych w spółki.

Wiesław Maras (2000–2002)

Kolejny prezydent – przedstawiciel lewicy. Do urzędu miasta przyszedł z PKP, gdzie był dyrektorem zakładu taboru w Częstochowie. Za jego kadencji rozpoczęła się rzeczywista budowa cmentarza komunalnego. Prawie ukończono także budowę nowego odcinka ul. Obronców Westerplatte.

Przed wyborami 2002, gdy prezydent był już wybierany bezpośrednio przez mieszkańców, Sojusz Lewicy Demokratycznej postawił nie na niego, lecz na Zdzisława Wolskiego (przegrał z Wroną). Maras za to z sukcesem kandydował do sejmiku województwa i pozostał z nim 12 lat, do 2014 r.

W latach 2002–2006 był członkiem zarządu województwa.

Piotr Kurpios (2009–2010)

Lekarz chirurg. Gdy w referendum został odwołany Tadeusz Wrona, Kurpios był przewodniczącym rady miasta. Ponieważ PO typowała go na kandydata w najbliższych wyborach prezydenta miasta, to właśnie jej premier Donald Tusk mianował na tymczasowego komisarza Częstochowy. Na prezydenta ostatecznie nie kandydował.

Krzysztof Matyjaszczyk (od 2010 r.)

Absolwent Politechniki Częstochowskiej. Gdy w 2023 r. zakończy się obecna kadencja, będzie najdłużej urzędującym prezydentem Częstochowy. Rządził już trzecią kadencję.

Dla fotela prezydenta miasta porzucił funkcję posła z ramienia SLD, którym został w 2007 r. W prezydenturze był też radnym. Dla Jarosława Kaczyńskiego jest „lewackim eksperymentem w duchowej stolicy Polski” – epitet nie przeszkodził mu (a może pomógł) w pokonaniu w 2018 r. już w pierwszej turze Artura Warzochoy z Prawa i Sprawiedliwości. Matyjaszczyk sławę w Polsce zdobył przede wszystkim dzięki propagacji, by Częstochowa jako pierwsze miasto dopłacała do in vitro. Miał też okazję otwierać wiele ważnych inwestycji, na które fundusze zdobył poprzednicy, np. węzeł al. Jana Pawła II – al. Wojska Polskiego, halę sportową, wyremontowane Aleje, tramwaj na Bleszno. Zasługą jego ekipy jest wylot na Tarnowskie Góry, rozwój stref ekonomicznych (wykonane), remont „gierkówki”, wjazd na Opole, aquapark (w trakcie lub w przygotowaniu).

Supermiasta. Co nam się udało?

• W tym roku mija 30 lat od pierwszych w historii III RP wyborów do rad gmin. Gdy spojrzymy na szare zdjęcia naszych miast z 1990 r., zobaczymy, jak gigantyczną drogę pokonał. Z okazji tej rocznicy zapraszamy Was do udziału w plebiscycie Supermiasta. Razem z Wami zastanowimy się, co nam się najlepiej w ciągu tych 30 lat udało. Co jest największym sukcesem, z czego jesteśmy najbardziej dumni?

• Do 22 marca czekamy na Wasze propozycje: jakie wydarzenie, inwestycja, zjawisko są największym sukcesem Częstochowy w ciągu ostatnich 30 lat? Piszcie na adres supermiasta@czestochowa.agora.pl.

• Spośród propozycji redakcyjne jury wybierze 9. Listę ogłosimy 27 marca i rozpoczniemy internetowe głosowanie, w którym wybranie największy sukces 30-lecia w Częstochowie.

• Głosowanie potrwa do 10 kwietnia, wyniki ogłosimy 17 kwietnia. 22 kwietnia odbędzie się uroczysta gala Supermiast w redakcji „Gazety Wyborczej” w Warszawie. Trzy z nich otrzymają Grand Prix przyznane przez jury ekspertów z redakcji lokalnych.

Prezydent Częstochowy o zagrożeniu koronawirusem: Nie przychodźcie do urzędu miasta, jeśli nie musicie

- Wiele spraw można załatwić online i telefonicznie. Nie przychodźcie do urzędu miasta, jeśli nie musicie - zaapelował do częstochowian Krzysztof Matyjaszcyk. W czwartek, 12 marca, zwołał konferencję prasową, by poinformować, jak władze szykują Częstochowę na czas koronawirusa.

Ten artykuł czytasz w ramach bezpłatnego limitu

- Nie spodziewałem się takiego zainteresowania naszą konferencją - stwierdził prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszcyk, gdy dziennikarze licznie zjawili się na spotkaniu poświęconym działaniom samorządu. - Niewykluczone, że następnym razem ograniczymy się do rozesłania komunikatu - zastrzegł.

koronawirus Czę
urząd miasta Czę
Krzysztof Matyjas

Czytaj także:

Koronawirus w Częstochowie. Sprawdź, które imprezy w instytucjach kultury zostały odwołane [LISTA]

Podczas konferencji Matyjaszcyk zaapelował - za pośrednictwem mediów - do częstochowian, by dla własnego dobra i dobra urzędników ograniczyli do niezbędnego minimum wizyty w urzędzie miasta i jego jednostkach. Zachęcał, by korzystać z możliwości załatwiania spraw online i telefonicznie. - Przeorganizujemy pracę urzędu - zapowiedział.

Na wysokim parterze budynku przy ul. Śląskiej będzie strefa obsługi tych klientów, którzy jednak przyjdą do magistratu. W planie jest montaż szyb, które będą oddzielały klienta od

urzędnika, dla bezpieczeństwa obu stron. Termin montażu zależy od wykonawcy. Magistrat już się szykuje do czasowego uproszczenia procedur przy zakupach i zamówieniach publicznych.

Miasto przygotowuje listę spraw, w których administracja państwowa powinna wprowadzić ułatwienia na czas zagrożenia koronawirusem. Chodzi np. o możliwość pochowania zmarłego nie na podstawie aktu zgonu, a jedynie świadectwa zgonu.

– W Częstochowie na razie nie potwierdzono żadnego przypadku zakażenia koronawirusem, ale proszę sobie wyobrazić, że rodzina osoby zmarłej z jego przyczyny nie może pochować bliskiego, bo nie jest w stanie udać się do urzędu stanu cywilnego po akt zgonu – mówił prezydent.

Czasowe zmiany, które powinny być wprowadzone do kolejnej wersji specustawy o koronawirusie, to np. zmiana terminu, w którym należy zarejestrować samochód po jego zakupie, wydłużenie terminów niektórych płatności, rozwiązanie kwestii ważności ulg komunikacyjnych przysługujących studentom czy wprowadzenie możliwością automatycznego przedłużenia prawa do zasiłku mieszkaniowego – bez konieczności pojawiania się w urzędzie.

Miasto wprowadza własne decyzje, nie tylko dostosowuje się do zarządzeń wydawanych przez rząd w sprawie zamknięcia szkół, przedszkoli i wszystkich instytucji kultury.

Miejskie Centrum Informacji Turystycznej w III Alei nie będzie otwarte dla klientów. Informacji udzieli telefonicznie.

Od soboty, 14 marca, nie będą dostępne wszystkie obiekty zarządzane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Częstochowie, w tym kryte pływalnie. Z obiektów sportowych skorzystają wyłącznie zawodnicy – na treningi i ewentualne zawody rozgrywane bez udziału publiczności.

Urzędnicy między sobą także mają ograniczyć kontakty. Co się da, uzgadniać telefonicznie i mailowo. Mniej będą wychodzić poza urząd, więcej telefonować. Ci, którzy jednak wyjść muszą, np. pracownicy wydziału polityki społecznej, zostaną wyposażeni w środki ochronne – adekwatne do sytuacji. Magistrat zadbał na czas o ich zakup, najpierw w grudniu, potem w lutym.

Czytaj także:

MPK Częstochowa. Nie naciskaj przycisku, żeby wysiąść z autobusu. Kierowca otworzy drzwi

Prezydent Matyjaszczyk nie odpowiedział na pytanie, jak wygląda zaopatrzenie Miejskiego Szpitala Zespołowego w Częstochowie w sprzęt ochronny. Zapewnił jednak: – Będziemy domagać się od rządu, by o to zadbał, bo to do kompetencji rządu i wojewodów należy przeciwdziałanie i zwalczanie chorób zakaźnych.

Miejski szpital planuje wstrzymanie planowych wizyt i zabiegów oraz ograniczenie pracy przyszpitalnych przychodni. Gdy tylko będzie

to możliwe, porady będą się odbywały telefonicznie, a recepty wystawiane elektronicznie.

Jeszcze jedna kwestia: prezydent zapowiedział, że będzie apelował do wojewody o uniemożliwienie przeprowadzenia każdej liczebnej imprezy w Częstochowie, o ile organizatorzy sami z niej nie zrezygnują. Będzie to dotyczyć także imprez związanych z Kościołem. Czeka w tej sprawie przede wszystkim na wyniki rozmów rządu z Episkopatem. Chodzi np. o pielgrzymkę ruchu narodowego na **Jasną Górę** zaplanowaną na 21 marca. Na razie organizatorzy sami z siebie odwołali zgromadzenie, które miało towarzyszyć spotkaniu poza terenem klasztoru. – Gdyby tego nie zrobili, wystąpilibyśmy do wojewody, aby go zabronił – zapewnił prezydent Matyjaszczyk. – I tak będziemy robić.

WIĘCEJ: Na Jasnej Górze odwoływane są kolejne pielgrzymki. Maturzyści i obrońcy życia zostaną w domach

DZIENNIK ZACHODNI

Koronawirus w Częstochowie: prezydent apeluje o przestrzeganie zasad i zapowiada kroki, które podejmie miasto

To prawdopodobnie była jedna z ostatnich konferencji prasowych w Urzędzie Miasta w Częstochowie przed wprowadzeniem szczególnych środków ostrożności z powodu zagrożenia epidemią koronawirusa.

Prezydent Krzysztof Matyjaszczyk

Prezydent Krzysztof Matyjaszczyk podczas specjalnej konferencji prasowej poświęconej koronawirusowi przedstawił wszystkie działania, które zostaną podjęte przez Urząd Miasta z powodu tego zagrożenia. Jak podkreślał prezydent najważniejsze decyzje należą do strony rządowej, a on może je wykonać i zaapelować do mieszkańców, aby unikali skupisk ludzkich.

Prezydent Częstochowy zachęcał wszystkich mieszkańców do tego, aby w miarę możliwości załatwiali wszystkie sprawy drogą elektroniczną i telefoniczną, aby nie odwiedzali Urzędu Miasta. Dodatkowo zostanie wydzielona specjalna strefa obsługi interesanta. Urzędnicy będą odgradzeni od petentów specjalnymi szybami, które zostaną zamontowane.

W Częstochowie zgodnie z decyzją rządu zamknięte są wszystkie przedszkola, żłobki i szkoły, a także uczelnie wyższe. Zawieszono działalność instytucji kulturalnych. Nie ma koncertów i spektakli. Ponadto miasto podjęło decyzję o zamknięciu Miejskiego Centrum Informacji Turystycznej. - Jego pracownicy będą udzielać wszystkich informacji telefonicznie - mówi prezydent Matyjaszczyk.

Zmiany dotyczą również funkcjonowania komunikacji publicznej. Rozkłady jazdy nie będą zmieniane, ale autobusy będą częściej dezynfekowane. Poza tym w autobusach, w których kierowców nie chronią szyby, zostaną wyznaczone specjalne strefy bezpieczeństwa. Ponadto zrezygnowano z otwierania drzwi przyciskiem. Wszystkie drzwi do pojazdów będą otwierać kierowcy. Rozważane jest również zawieszenie sprzedaży biletów przez kierowców.

W szpitalu miejskim prawdopodobnie ograniczone zostaną przyjęcia i planowane zabiegi. Decyzja w tej sprawie może zapaść jeszcze dzisiaj.

Miasto prawdopodobnie przesunie również termin składania wniosków na dotacje ekologiczne m.in. na wymianę pieców czy **kolektory słoneczne**.

- Czekamy również na zmiany prawne, które powinny się pojawić w nowelizacji specustawy o koronawirusie - mówi prezydent Krzysztof Matyjaszczyk. - Chodzi m.in. o rejestrację pojazdów, które muszą być dokonywane w określonych terminach, a także za podatki, których opóźnienie powoduje odsetki. Pogrzeb jest obecnie niemożliwy bez aktu zgonu, a chcielibyśmy, żeby był możliwy na podstawie karty zgonu, bo jeżeli pacjent umrze na koronawirusa, to jego rodzina musi przyjść po akt zgonu do Urzędu Stanu Cywilnego, a to duże zagrożenie.

Częstochowa liczy również na decyzje dotyczące organizacji przedsięwzięć religijnych, bo z uwagi na Jasną Górę jest centrum kultu maryjnego, które co roku odwiedzają miliony wiernych. Niektórzy organizatorzy odwołują już pielgrzymki, ale nie wszyscy. Nie wiadomo np. jaką decyzję podejmie Ruch Narodowy, który planował pielgrzymkę na 21 marca.

DZIENNIK ZACHODNI. TYGODNIK CZĘSTOCHOWA

Miasto nie będzie rezygnować z programu in vitro

CZĘSTOCHOWA
Bartłomiej Romanek
b.romanek@dz.com.pl

Częstochowa nie rezygnuje z programu leczenia bezpłodności metodą in vitro. W sobotę, 7 marca, rozpoczęła się kolejna edycja. Tego dnia w Urzędzie Miasta były przyjmowane wnioski na 2020 rok. Zgłosiło się 40 par

W tym roku w budżecie zapisano na ten cel 180 tysięcy zł, w programie będzie mogło więc uczestniczyć 36 par (maksymalne dofinansowanie to 5 tysięcy zł).

Od 2012 r. dzięki dofinansowaniu w ramach miejskiego programu leczenia bezpłodności metodą in vitro w Częstochowie urodziło się już 49 dzieci - 26 dziewczynek i 23 chłopców - w tym pięć par bliźniąt - W 2020 roku oczekujemy na kolejne dzieci. W drodze jest sześcioro nowych mieszkańców miasta. To oznacza, że

FOT. UM W CZĘSTOCHOWIE

Wszystkie dzieci urodzone w ramach miejskiego programu in vitro otrzymują darmowe wózki od firmy Deltim

w tym roku urodzi się pięcioletnie dziecko dzięki programowi in vitro. Dla par, które czekały się dzieci, częstochowska firma Deltim dodatkowo nieodpłatnie przekazała wózki - mówi Włodzimierz Tutaj, rzecznik prasowy Urzędu Miasta w Częstochowie, który dodaje, że dotychczas w ramach

programu przeprowadzono już 176 procedur. Do programu zostaną zakwalifikowane pary, które spełniają następujące kryteria: wiek kobiety mieści się w przedziale 20-40 lat w/g rocznika urodzenia (dopuszcza się możliwość przeprowadzenia procedury u pacjentek w wieku do 42 lat - wg rocznika

urodzenia - jeżeli stężenie AMH jest powyżej 0,7 ng/ml, pozostają w związku małżeńskim lub w związku partnerskim, są mieszkankami i mieszkańcami Częstochowy, poddały się wcześniej leczeniu niższego rzędu, które zakończyło się niepowodzeniem lub posiadają bezpośrednie wskazania do zapłodnienia pozaustrojowego, zostały zakwalifikowane do leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego przez Realizatora Programu, zgodnie z wytycznymi Polskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu. Dofinansowanie przysługuje parom, które w latach 2018-2019 nie skorzystały z dofinansowania do zabiegu zapłodnienia pozaustrojowego, współfinansowanego ze środków częstochowskiego samorządu. Uczestnikom programu przysługuje możliwość jednorazowego dofinansowania do zabiegu w zapłodnienia pozaustrojowego wysokości do 5000 zł.

TARGI ZAWODOWIEC W HALI SPORTOWEJ CZĘSTOCHOWA

CZĘSTOCHOWA

Bartłomiej Romanek
bromanek@dz.com.pl

Po raz czwarty w Hali Sportowej Częstochowa odbywają się Częstochowskie Targi Szkolne Zawodowiec. Dwudniowa impreza tradycyjnie służy promocji szkolnictwa technicznego i zawodowego.

Pokaz mody, łazik marsjański, minigolf, darmowy makijaż, a nawet szycie świnińskiej raciczki, to tylko niektóre atrakcje, jakie czekają na uczestników IV Częstochowskich Targów Szkolnych Zawodowiec 2020. Dwudniowa impreza tradycyjnie służy promocji szkolnictwa technicznego i zawodowego. W tym roku na zainteresowanych uczniów czeka około 40 stoisk, prezentujących oferty zarówno częstochowskich szkół średnich, Politechniki Częstochowskiej, jak i partnerów biznesowych, którzy we współpracy z miastem i szkołami pomagają profilować kierunki kształcenia w Częstochowie. Targi to nie tylko możliwość zapoznania się z konkretną ofertą poszczególnych szkół technicznych i zawodowych ale też szereg dodatkowych atrakcji urozmaicających imprezę. Odwiedzający mogli obejrzeć m.in. modelki i modeli w wyjątkowej kolekcji ubrań, prezentację musztry, popis tancerne, pokaz samoobrony czy występ beatboxerów.

Mogli też potrenować swoje umiejętności w minigolfie, poznać „krajną elektronikę”, skosztować specjalów szkoły gastronomicznej, a nawet oddać się w ręce fryzjerek i makijażystek.

Wybór szkoły ma ogromny wpływ na naszą przyszłość i dalsze życie, dlatego warto do tematu podejść poważnie

KRZYSZTOF MATYJASZCZYK

Imprezie towarzyszyły różnego rodzaju pokazy, m.in. taneczne

Uczniowie przygotowali również specjalny pokaz mody

Uczennice pokazały, że są utalentowanymi makijażystkami i fryzjerkami

Podczas dwudniowych targów zaprezentowały się również klasy mundurowe

ŚWIATOWY DZIEŃ KONSUMENTA

Jesteś świadomy swoich praw?

Rozmowa z Wojciechem Krogulem, miejskim rzecznikiem konsumentów - cz. 1

Krzysztof Matyjaszyk i Wojciech Krogulec

Jak reklamować wadliwy towar? Czy kupując coś od osoby prywatnej przysługują nam prawa konsumenta? Czy zapisy mówiące o tym, że reklamacja po odejściu od kasy nie będzie uwzględniana są zgodne z prawem? Na te i wiele innych pytań odpowiada miejski rzecznik konsumentów, Wojciech Krogulec.

Redakcja: 15 marca obchodzimy Światowy Dzień Konsumenta. To wspaniała okazja, aby porozmawiać trochę o naszych prawach. Zaczniemy jednak od kwestii podstawowej – konsument to...?
Wojciech Krogulec: ...osoba fizyczna, która dokonuje czynności prawnej (np. zawiera umowę) z przedsiębiorcą do celów niezwiązanych bezpośrednio z jej działalnością gospo-

darczą czy zawodową.
Red.: Czy sprzedawca odpowiada przed konsumentem za niewywiązanie się z umowy, czyli na przykład za to, że sprzedał towar, który jest uszkodzony, albo za to, że w trakcie wysyłki został zagubiony? W jakim przypadku za przesyłkę odpowiada konsument?

W.K.: W przypadku sprzedaży konsumpcyjnej sprzedawca ponosi przed kupującym (konsumentem) ustawową odpowiedzialność za wady towaru. Odpowiedzialność ta - zwana rękojmią - za wady nie może być przez sprzedawcę wyłączona, ograniczona czy zawieszona, stąd konsument zawsze może złożyć reklamację, jeżeli wada ujawni się w okresie 2 lat od chwili wydania towaru. W przypadku przesyłania towaru do konsumenta za pośrednictwem przewoźnika, odpowiedzialność za uszkodzenie, czy zagubienie towaru uzależniona jest od tego czy sprzedawca miał wpływ na wybór przewoźnika przez konsumenta, czy też nie. Jeżeli nie miał wpływu, to odpowiedzialność sprzedawcy kończy się z chwilą powierzenia przesyłki przewoźnikowi. Jeżeli z kolei konsument wybrał przewoźnika z zaproponowanych mu przez sprzedawcę, to sprzedawca ponosi odpowiedzialność za przesyłkę do chwili jej wydania konsumentowi (objęcia jej w posiadanie).

Red.: Jakie informacje powinien przekazać sprzedawca konsumentowi, jeżeli zawierają umowę przez stronę internetową? Jakie obowiązki informacyjne w przypadku zawierania umów przez internet ma przedsiębiorca?

W.K.: W przypadku zawierania umowy przez internet mamy do czynienia z umową zawieraną na odległość tj. bez jednoczesnej obecności stron. Obowiązki sprzedawcy w tym zakresie precyzyjnie określa ustawa o prawach konsumenta, a tych obowiązków informacyjnych jest aż 21. Do najważniejszych należy: podanie głównych cech świadczenia, danych identyfikujących przedsiębiorcę i jego adres, łącznej ceny (wraz z po-

datkami); informacje o sposobie i terminie zapłaty, spełnienia świadczenia, odstąpienia od umowy lub braku prawa do odstąpienia od umowy; kosztach zwrotu rzeczy (w przypadku odstąpienia od umowy); istnieniu i treści gwarancji.

Red.: Czy kupując towar od osoby prywatnej przysługują nam prawa konsumenta?

W.K.: Niestety, mamy w takim przypadku do czynienia z tzw. obrotem nieprofesjonalnym czy zawarciem umowy między dwoma osobami fizycznymi. Konsumentem jesteśmy tylko wówczas, gdy zakupimy towar od przedsiębiorcy.

Red.: Czy ustawę o prawach konsumenta można stosować w przypadku najmu, rezerwacji miejsc parkingowych czy biletu do kina i teatru?

W.K.: Generalnie przepisy dotyczące konsumentów stosujemy wówczas, gdy z jednej strony jest osoba fizyczna a z drugiej przedsiębiorca. Zatem istotne czy najem bądź rezerwacja miejsc parkingowych dotyczy umowy z przedsiębiorcą czy inną osobą fizyczną. W przypadku kina czy teatru nie ma wątpliwości, gdyż kupując bilet jako osoby fizyczne jesteśmy konsumentami, stąd mają zastosowanie przepisy konsumenne.

Red.: Na jakiej podstawie przedsiębiorca ustala koszt za swoją infolinię - czy jest to zależne od przedsiębiorcy?

W.K.: W przypadku przedsiębiorców, do których ma zastosowanie ustawa o prawach konsumenta, opłata za połączenia z numerem telefonu wskazanym do kontaktowania się z nim nie może być wyższa niż opłata za zwykłe połączenie telefoniczne. Należy pamiętać, że te przepisy nie mają zastosowania w przypadku np. przewozu osób, usług zdrowotnych, socjalnych czy turystycznych.

Red.: Jaki jest termin odstąpienia od umowy? Czy zawsze jest to 14 dni? Jaka forma odstąpienia od umowy jest lepsza? Ustna czy raczej pisemna? Jakże są obowiązki przedsiębiorcy po otrzy-

mania pisemnego odstąpienia od umowy? I w jakich przypadkach odstąpienie od umowy jest ograniczone czy niedozwolone?

W.K.: Ogólnie nie ma przepisów dotyczących prawa do odstąpienia od umowy. Jedynie w przypadku umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa albo na odległość konsument ma prawo odstąpić od takich umów. Jeżeli zakupimy towar w lokalu przedsiębiorcy, to kwestia przyjęcia zwrotu takiego towaru jest tylko i wyłącznie dobrą wolą sprzedawcy. Jeżeli jako konsumenci chcemy odstąpić od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa albo na odległość to mamy na to 14 dni od chwili otrzymania towaru, chyba że umowa dotyczy świadczenia usług, wówczas termin do odstąpienia liczy się od daty zawarcia umowy. Forma odstąpienia od umowy jest dowolna, choć ze względów dowodowych sugeruję formę pisemną. W przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy uważa się ją za niezawartą. Konsument ma obowiązek zwrotu towaru, natomiast przedsiębiorca powinien zwrócić wszystkie płatności, jakie otrzymał, w tym koszty dostarczenia rzeczy do konsumenta, chyba że konsument wybrał inny niż najtańszy oferowany przez przedsiębiorcę. Prawo do odstąpienia od umowy zawartej poza lokalem przedsiębiorstwa albo na odległość nie przysługuje m.in. w przypadku gdy przedsiębiorca w całości wykonał umowę za zgodą konsumenta; gdy umowa dotyczy rzeczy nieprefabrykowanej (wykonanej według zamówienia, specyfikacji konsumenta); gdy przedmiotem umowy jest rzecz w zapieczętowanym opakowaniu, a otwarcie spowoduje naruszenie stanu higienicznego czy zdrowotnego; po rozfoliowaniu płyt czy programów komputerowych; umów dotyczących zakwaterowania, przewozu rzeczy, najmu samochodów, gastronomii, wydarzeń kulturalnych czy sportowych jeżeli określony został dzień lub okres świadczenia usługi.

Druga część wywiadu ukaze się w kolejnym wydaniu naszej gazety - zapraszamy.

ZAKUPY INTERNETOWE - KOSZTY ZWROTU ZAKUPU

www.pr.wazekonsumenta.mik.ik.eu.pl

KONSUMENT PŁACI ZA:

- odesłanie towaru do sprzedawcy (opakowanie, zabezpieczenie, nadanie)
- zmniejszenie wartości rzeczy

PRZEDSIĘBIORCA ZWRACA:

- równowartość ceny towaru
- koszty doręczenia konsumentowi towaru (do wysokości najtańszej opłaty przesyłki dostępnej w ofercie)

PRZYKŁAD

Konsument kupił rzecz za

Miasto nie będzie rezygnować z programu in vitro

CZĘSTOCHOWA

Bartłomiej Romanek

b.romanek@dz.com.pl

Częstochowa nie rezygnuje z programu leczenia bezpłodności metodą in vitro. W sobotę, 7 marca, rozpoczęła się kolejna edycja. Tego dnia w Urzędzie Miasta były przyjmowane wnioski na 2020 rok. Zgłosiło się 40 par

W tym roku w budżecie zapisano na ten cel 180 tysięcy zł, w programie będzie mogło więc uczestniczyć 36 par (maksymalne dofinansowanie to 5 tysięcy zł).

Od 2012 r. dzięki dofinansowaniu w ramach miejskiego programu leczenia bezpłodności metodą in vitro w Częstochowie urodziło się już 49 dzieci - 26 dziewczynek i 23 chłopców - w tym pięć par bliźniąt. - W 2020 roku oczekujemy na kolejne dzieci. W drodze jest sześcioro nowych mieszkańców miasta. To oznacza, że

FOT. UM W CZĘSTOCHOWIE

Wszystkie dzieci urodzone w ramach miejskiego programu in vitro otrzymują darmowe wózki od firmy Deltim

w tym roku urodzi się pięćdziesiąte dziecko dzięki programowi in vitro. Dla par, które czekały się dzieci, częstochowska firma Deltim dodatkowo nieodpłatnie przekazała wózki - mówi Włodzimierz Tutaj, rzecznik prasowy Urzędu Miasta w Częstochowie, który dodaje, że dotychczas w ramach

programu przeprowadzono już 176 procedur. Do programu zostaną zakwalifikowane pary, które spełniają następujące kryteria: wiek kobiety mieści się w przedziale 20-40 lat w/g rocznika urodzenia (dopuszcza się możliwość przeprowadzenia procedury u pacjentek w wieku do 42 lat - wg rocznika

urodzenia - jeżeli stężenie AMH jest powyżej 0,7 ng/ml, pozostają w związku małżeńskim lub w związku partnerskim, są mieszkankami i mieszkańcami Częstochowy, poddały się wcześniej leczeniu niższego rzędu, które zakończyło się niepowodzeniem lub posiadają bezpośrednie wskazania do zapłodnienia pozaustrojowego, zostały zakwalifikowane do leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego przez Realizatora Programu, zgodnie z wytycznymi Polskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu. Dofinansowanie przysługuje parom, które w latach 2018-2019 nie skorzystały z dofinansowania do zabiegu zapłodnienia pozaustrojowego, współfinansowanego ze środków częstochowskiego samorządu. Uczestnikom programu przysługuje możliwość jednorazowego dofinansowania do zabiegu w zapłodnienia pozaustrojowego wysokości do 5000 zł.

WCZESTOCHOWIE.PL

MPK zwiększa częstotliwość odkażania autobusów i tramwajów w związku z koronawirusem. Rozkłady jazdy bez zmian

SAS

12.03.2020
11:45

Fot. PL

Miejski Zarząd Dróg i Transportu wspólnie z MPK wprowadza rozwiązania, które mają zapobiegać potencjalnemu zarażeniu się koronawirusem w Częstochowie.

Jak informuje **Maciej Hasik**, rzecznik prasowy MZDiT oraz MPK, do odwołania zwiększa się liczba profilaktycznego odkażania powierzchni wewnątrz autobusów i tramwajów zjeżdżających do zajezdni poprzez użycie specjalistycznych preparatów na bazie alkoholu. Nie będą również działać przyciski do otwierania drzwi przez pasażerów wewnątrz i z zewnątrz pojazdów (otwiera i zamyka je wyłącznie kierowca/motorniczy).

Dodatkowo w każdym pojeździe komunikacji miejskiej znajdował się będzie płyn na bazie alkoholu do utrzymania higieny rąk przez kierowcę i motorniczego. Przewoźnik kupił 145 sztuk takiego preparatu.

- Mimo czasowego zawieszenia funkcjonowania jednostek oświatowych nie zmienia się rozkład jazdy MPK w Częstochowie - informuje Hasik. - Utrzymanie częstotliwości zgodnej z roboczym rozkładem pozwoli na zmniejszenie się skupisk ludzkich w autobusach i tramwajach, a co za tym idzie zmniejszenie ryzyka rozpowszechniania się wirusa - wyjaśnia.

Rzecznik MZDiT i MPK dodaje, że od 13 marca kierowcy i motorniczy nie będą sprzedawać biletów. W przypadku zmiany sytuacji epidemiologicznej przewidywane jest podjęcie kolejnych kroków jak: wydzielenie stref wyodrębnionych dla kierowcy czy motorniczego na pokładzie, zakaz otwierania przednich drzwi itp.

MPK apeluje do pasażerów o zachowanie ostrożności i wzmoczonych procedur higienicznych.

Źródło: MZDiT w Częstochowie

MZDiT wprowadza ograniczenia w swojej siedzibie

SAS

12.03.2020
17:27

MZiT Częstochowa

Miejski Zarząd Dróg i Transportu w Częstochowie informuje, że z uwagi na zagrożenie epidemią koronawirusa od piątku, 13 marca do odwołania ogranicza bezpośredni kontakt petentów z pracownikami. W kasie wstrzymana zostanie też możliwość płatności gotówkowych i z użyciem karty płatniczej.

Jednocześnie prosimy petentów o ograniczenie wizyt w MZDiT do niezbędnego minimum. Większość spraw prosimy koordynować drogą telefoniczną, mailową lub poprzez wirtualne skrzynki podawcze. Obsługa urzędnicza pozostaje bez zmian. Kontakt bezpośredni jednak zostanie ograniczony ze względów

bezpieczeństwa - mówi **Maciej Hasik**, rzecznik MZDiT oraz MPK w Częstochowie.

Od 13 marca wprowadzony zostanie zakaz poruszania się osób z zewnątrz po siedzibie MZDiT przy ul. Legionów 52.

Petenci obsługiwani będą w biurze podawczo-informacyjnym, które będzie funkcjonować w pomieszczeniach portierni przy głównym wejściu do budynku. Od piątku nie będzie można dokonywać opłat gotówkowych w kasie MZDiT. Wtorkowe przyjęcia interesantów z dyrekcją są zawieszane. Petenci będą zobligowani do okazywania potwierdzeń zapłaty lub przelewu w przypadku, kiedy płatność jest niezbędna do dopełnienia formalności sprawy.

Źródło: własne, MZDiT w Częstochowie

Koronawirus. Częstochowa wprowadza zmiany, prezydent apeluje do mieszkańców

SAS

12.03.2020
14:52

fot.PL

Prezydent Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk na specjalnie zwołanej konferencji prasowej poświęconej zagrożeniu epidemią koronawirusa przedstawił działania, które podejmie Urząd Miasta w związku z tą szczególną sytuacją.

- Apeluję o zrozumienie sytuacji do wszystkich, którzy zostaną dotknięci decyzjami ograniczającymi funkcjonowanie jednostek publicznych. Wynikają one z wytycznych rządowych - mówił **Krzysztof Matyjaszczyk**. - Apeluje też o przestrzeganie zaleceń ministra zdrowia i Głównego Inspektora Sanitarnego. Jeżeli ktoś podejrzewa, że mógł zarazić się koronawirusem, powinien skontaktować się z sanepidem, a dopiero później wybrać się do przychodni.

Jak przekazał prezydent, z informacji państwowych służb sanitarnych i epidemiologicznych wynika, że na obecną chwilę nie odnotowano zdiagnozowanego przypadku zakażenia koronawirusem w Częstochowie. Sanepid podał, że w mieście i w powiecie obecnie jest ok. 120 osób poddanych dozorowi epidemiologicznemu.

Prezydent Częstochowy zdecydował o reorganizacji pracy Urzędu Miasta oraz jednostek miejskich. Zapelował też do petentów, aby w miarę możliwości załatwiali sprawy drogą elektroniczną i telefoniczną, a nie przychodzili do Urzędu Miasta.

- Ograniczamy kontakty między urzędnikami i osobami, które chciałyby przyjść i załatwić swoje sprawy. Dlatego apelujemy do mieszkańców, aby korzystali z elektronicznego bądź telefonicznego kontaktu z Urzędem Miasta - zachęcał. - Będziemy starać się wykonywać więcej czynności drogą elektroniczną i telefoniczną. W Urzędzie Miasta zostaną wydzielone strefy dostępu i strefy obsługi interesantów. W ten sposób będziemy starać się zabezpieczyć zarówno petentów jak i pracowników. Będą zamontowane przeszklenia, które oddziela urzędników od interesantów.

Prezydent poinformował także o zamknięciu Miejskiego Centrum Informacji Turystycznej. Możliwy będzie wyłącznie kontakt telefoniczny. Podobnie będzie z dyżurami władz miasta. Ograniczone zostaną również porady prawne. Miasto prawdopodobnie przesunie też termin składania wniosków na dotacje ekologiczne, czyli na wymianę pieców, kolektorów słonecznych, czy usuwania azbestu.

- Będziemy również domagać się od administracji rządowej zmian w specustawie o koronawirusie, które mogą zmniejszyć niedogodności dla mieszkańców - dodawał prezydent Matyjaszczyk. - Chodzi np. przepisy dotyczące rejestracji pojazdów, które muszą być dokonywane w określonych terminach. Są też sprawy związane z naliczaniem ustawowych odsetek w sytuacji, kiedy nie regulujemy płatności. Będziemy zwracać też uwagę na kwestie związane z ustawą o aktach stanu cywilnego, czy organizacją pogrzebów. Dziś sytuacja jest taka, że nie można nikogo pochować, jeżeli nie ma aktu zgonu. Będziemy wnioskować o to, żeby była taka możliwość na podstawie karty zgonu, aby rodzina zmarłego nie musiała przychodzić w tej sprawie do urzędu.

W Częstochowie zgodnie z decyzjami rządu zamknięte są wszystkie szkoły, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, świetlice środowiskowe i uczelnie. Zawieszono również działalność instytucji kultury. Nie odbywają się koncerty, spektakle, wystawy. Znacznie ograniczeniu ulega oferta instytucji pomocowych dla seniorów oraz innych grup środowiskowych. Najprawdopodobniej w Miejskim Szpitalu Zespólnym ograniczone zostaną przyjęcia i planowane zabiegi.

Miasto podjęło także wiele działań, które nie wynikają z zaleceń administracji rządowej. - W grudniu 2019 roku zakupiliśmy środki dezynfekujące i ochrony dróg oddechowych oraz ubrań jednorazowych do ochrony ciała. Ponowną transzę zakupów przeprowadziliśmy w lutym - mówił prezydent Matyjaszczyk. - Wszystko po to, żeby w momencie sytuacji kryzysowych dysponować sprzętem dla miejskich jednostek. Strażnicy miejscy, pracownicy polityki społecznej, którzy muszą iść do swoich podopiecznych, będą wyposażeni w środki dezynfekujące. Podejmuje też działania edukacyjne i informacyjne w oparciu o komunikaty GIS i ministerstwa zdrowia. Dokonaliśmy przeglądu miejsc wytypowanych przez wojewodę jako potencjalne obiekty do kwarantanny.

Prezydent poinformował też, że miasto nie będzie wydawać zgód na różnego rodzaju eventy, które gromadziłyby wiele osób. Częstochowa liczy również na decyzje związane z organizacją przedsięwzięć religijnych. Na Jasną Górę co roku pielgrzymują miliony wiernych.

Źródło: własne

Odwołujący wyjazdy wakacyjne odwiedzają Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów

13 marca 2020 / 07:42

Załamuje się ruch turystyczny, międzynarodowe loty są odwoływane, a zaplanowane i wcześniej wykupione wyjazdy reklamowane. Sporo interesantów rezygnujących z imprez turystycznych odwiedza biura podróży, część spraw kończy się jednak na biurku rzecznika konsumentów.

Załamuje się ruch turystyczny, międzynarodowe loty są odwoływane, a zaplanowane i wcześniej wykupione wyjazdy reklamowane. Sporo interesantów rezygnujących z imprez turystycznych odwiedza biura podróży, część spraw kończy się jednak na biurku rzecznika konsumentów.

W Częstochowie już przybywa takich interwencji.

” W ostatnim czasie jest sporo telefonów oraz wizyt w biurze osób które mają wykupione imprezy turystyczne i zastanawiają się jakie działania powinny podjąć w związku z aktualną sytuacją epidemiologiczną na świecie. Sprawy są indywidualne więc, wydawane są również indywidualne decyzje dla danego konsumenta(-).

– jak mówi Wojciech Krogulec, sytuacja dynamicznie się zmienia. Cały czas mają zastosowanie przepisy wprowadzone w życie, które chronią osoby rezygnujące z wyjazdów na skutek wcześniej nieprzewidzianych nadzwyczajnych okoliczności. Rozprzestrzeniający się wirus jest powodem tego typu decyzji klientów...

” Ustawa przewiduje możliwość odstąpienia od umowy przez konsumentów kiedy rzeczywiście mamy do czynienia z nieprzewidzianymi wydarzeniami i okolicznościami. Z pewnością osoby, które miały taki wyjazd zaplanowany, jak np. te które chciały wyjechać do Włoch, tutaj przesłanki są spełnione. Jednak tak jest nie w każdym przypadku (-) i nie zawsze można rezygnować i domagać się zwrotu kosztów.

– dodaje Wojciech Krogulec, miejski rzecznik konsumentów.

Nie gonia Cię terminy? Przełóż sprawy urzędowe na później

© 12 marca 2020 / 13:48

Urząd Miasta pracuje normalnie, ale w dobie odwołania zajęć szkolnych, magistrat spodziewa się mniejszej obsady pracowników w referatach.

Odradza też załatwianie spraw interesantom, jeżeli nie mają pilnych terminów:

” Na pewno możemy taki apel skierować do wszystkich interesantów Urzędu Miasta, aby te osoby, które nie muszą w tej chwili załatwiać spraw w bezpośrednim kontakcie w urzędzie, aby z tych wizyt zrezygnowały. Chodzi nam w tej chwili o urzędników ale też o interesantów, aby nie tworzyć kolejek przed np. punktami kasowymi, bo wiemy, że takie faktycznie się generowały. Duży ruch jest też w wydziale Komunikacji, gdzie osoby załatwiają sprawy terminowe[...].

- apeluje do częstochowian Włodzimierz Tutaj, rzecznik Urzędu Miasta. Sporo ze spraw można załatwić poprzez formularze online oraz telefonicznie:

” Oczywiście nie zawsze jest to możliwe, dlatego urząd działa normalnie. Zdajemy sobie sprawę, że zawieszenie działalności placówek oświatowych będzie oznaczać dla nas mniej pracowników, ponieważ wielu urzędników może być zmuszonych do opiekowania się swoimi dziećmi.

- dodaje rzecznik w magistracie Włodzimierz Tutaj. Przyłączamy się do apelu, nie tworzymy w urzędach niepotrzebnych kolejek.

Zarząd Dróg z częstochowskim MPK wprowadza nowe procedury dla pasażerów autobusów i tramwajów

© 13 marca 2020 / 07:31

Są oczywiście związane z zapobieganiem potencjalnemu zarażeniu wirusem w naszym mieście.

Przewoźnik prosi podróżujących o zachowanie wzmożonej higieny.

” Zostały podjęte kolejne kroki organizacji przejazdów i obsługi pasażerskiej. Do odwołania zwiększa się liczba profilaktycznego odkażania autobusów i tramwajów zjeżdżających do zajezdni MPK przez użycie specjalnych preparatów na bazie alkoholu. Do odwołania zwieszono również użycie przycisków otwierających drzwi zewnątrz i wewnątrz pojazdów. Te otwierane są wyłącznie przez kierowce lub motorniczego.

– wylicza Maciej Hasik, rzecznik w zarządzie dróg. Na razie autobusy będą poruszać się po trasach równie często jak do tej pory, mimo że uczniowie nie dojeżdżają już do szkół...

” Nie zmienia się rozkład jazdy MPK w Częstochowie. Zostają częstotliwości zgodne z roboczym rozkładem co pozwoli na zmniejszenie się skupisk ludzkich w autobusach i tramwajach, a zarazem ewentualnego rozprzestrzeniania się koronawirusa. Do każdego pojazdu przydzielony zostanie płyn na bazie alkoholu służący do utrzymania higieny rąk każdego kierowcy i motorniczego w trakcie realizowania kursów.

– dodaje rzecznik MZDiT Maciej Hasik. W razie potrzeby przewoźnik i zarząd dróg rozważają wprowadzenie bardziej zaostrzonych procedur w miejskich pojazdach.